

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № КЧП-453-01-6
дата 06.01.2015 г.

1719

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министър на туризма

Изх. № 02-00-118

Дата 22.12.2014

ДО

Г-Н ПЕТЪР КЪНЕВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПАРЛАМЕНТАРНА КОМИСИЯ
ПО ИКОНОМИЧЕСКА ПОЛИТИКА И ТУРИЗЪМ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН КЪНЕВ

Във връзка с предстоящото обсъждане на внесения в Народното събрание законопроект за изменение и допълнение Закона за здравето, номер 454-01-4, внесен от Волен Николов Сидеров и група народни представители на 27.10. 2014 г. Ви изпращам становището на министерството на туризма.

С уважение,

НИКОЛИНА АНГЕЛКОВА

Министър на туризма

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министър на туризма

Становище

В Рамковата конвенция за контрол на тютюна на Световната здравна организация, която е ратифицирана със Закона за ратифициране на рамковата конвенция за контрол на тютюна, приет от 40-то НС на 18.10.2005 г. е посочено, че страните, подписали конвенцията, трябва да вземат интегрирани мерки за предпазване на всички лица от излагането на въздействието на тютюнев дим, както и мерки за предпазване на всички лица от излагане на въздействието на тютюнев дим, както и мерки за предпазване на всички лица от започването, поддържането или увеличаването на употребата на тютюн във всяка форма.

Съгласно чл. 8 от рамковата конвенция за контрол на тютюна, България трябва да приеме и прилага ефективни законодателни, изпълнителни, административни и/или други мерки, осигуряващи защита от излагане на тютюнев дим в затворени работни помещения, в обществения транспорт, в затворените обществени места, а при необходимост и на други обществени места.

На тази база Съветът на ЕС прие препоръка за среда без тютюнев дим през 2009 г., като призова страните членки да въведат мерки за ефективна защита от излагането на пасивно тютюнопушене не по-късно от ноември 2012 г.

С цел хармонизиране на българското с европейското законодателство, 41-то НС прие пълна забрана за тютюнопушене, която влезе в сила на 1 юни 2012 г.

Осъзнаваме деликатността на темата от гледна точка дейността на ресторантьорите и хотелиерите. В този контекст не разполагаме с официални статистически данни посочващи спад в оборотите. Съществуващите данни на Националния Статистически Институт не показват устойчива тенденция за намаляване на заетостта в сектор „Хотелиерство и ресторантьорство” вследствие единствено и само на забраната за тютюнопушене. Ресторантьорският бранш доказва способността си бързо да се адаптира към нормите на здравословен начин на живот, повишавайки качеството на предлаганите услуги и спазвайки правилата на свободната конкуренция в условията на създадената пазарна динамика. Министерство на туризма отстоява законово установения ред, позовавайки се на световната статистика и законите в Република България. В контекста на опазване здравето на гражданите, считаме че политиката на правителството следва да подкрепи отново, възприетата от обществеността вече близо 3 години регулация и не подкрепяме желанието за заличаването и.

За сведение, съгласно налични данни на НСИ:

За сектор Хотелиерство и ресторантьорство:

2012 г :

Заети лица: 140 011

Брой предприятия: 26 540

Оборот в хил лв: 3 349 435

За 2013 г :

Заети лица: 137 241

Брой предприятия: 26 055

Оборот в хил лв: 3 503 324, т.е. има увеличение в оборота. Естествено не може да се твърди със сигурност, че увеличението се дължи на забраната на тютюнопушене, но опровергава твърденията, за спад на оборотите)

В заключение Министерство на туризма защитава тезата, че в модерния свят не съществуват аргументи, доминиращи над здравната целесъобразност и цената на човешкия живот, заложиени в забраните за тютюнопушенето в Закона за здравето.

НИКОЛИНА АНГЕЛКОВА

Министър на туризма

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № КЧП-453-01-6
гата 18.12.2014 г.

БЪЛГАРСКА ХОТЕЛИЕРСКА И РЕСТОРАНТЪОРСКА АСОЦИАЦИЯ

София 1000, ул. „Триадница” № 5 Б, ет. 1, тел.: + 359 2/987 65 86, факс: 988 05 78
e-mail: bhra_office@abv.bg; http: bhra-bg.org

Член на:

Изх. № 06-026/16.12.2014 г.

ДО
Г-Н ПЕТЪР КЪНЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ИКОНОМИЧЕСКА ПОЛИТИКА И ТУРИЗЪМ

УВАЖАЕМИ Г-Н КЪНЕВ,

Благодарим Ви за изпратеното предложение на законопроект за изменение и допълнение на Закона за здравето. Българска хотелиерска и ресторантърска асоциация (БХРА) подкрепя Вашето предложение на законопроект, но бихме искали да Ви предложим един компромисен, по-балансиран вариант, който отново ще даде възможност за обособяване на самостоятелните помещения за тютюнопушене и в същия момент ще уреди по-прецизно отговорността на нарушителите на забраната за тютюнопушене. Прилагаме конкретно предложение за изменение и допълнение със съответните мотиви както следва:

С настоящото предложение се инициират промени в Закона за здравето с цел въвеждане на допълнителни изискванията и разпределяне на отговорността, свързана с нарушения на пълната забрана за тютюнопушене на закрити обществени места от физически и юридически лица.

С настоящия законопроект се предлага възможност на заведенията за хранене и развлечения да обособят малки помещения за тютюнопушене, където не следва да се сервира храна и достъпът на лица под 18 г. е забранен. Единствената цел на тези обособени помещения е съответните заведения, които имат интерес, да предоставят място за пушене на закрито на своите клиенти, пълнолетни пушачи.

С приемането на изменения в Закона за здравето (ЗЗ) от 01.06.2012 г. в закона беше въведена отговорност за всеки, който нарушава закона и не

спазва забраната за тютюнопушене. Законът не прави разлика между физически и юридически лица при неспазването на забраната (единствената разлика е в размера на глобите и имуществените санкции). Считаме, че е необходимо въвеждането на процедура и допълнителни изисквания, които ще разграничат отговорността на физическите и юридически лица с оглед реалните ситуации, в които нарушението на закона е практически извършено от физическо лице и съответно собственикът/ управителят на юридическото лице е извършил определени в закона стъпки, доказващи, че той е направил всичко възможно за недопускане на тютюнопушенето.

Чл. 218 от Закона за Здравето предвижда административна отговорност и съответно налагане на имуществена санкция на юридически лица и еднолични търговци-собственици на обществени места по смисъла на § 1а от Допълнителните разпоредби на Закона за здравето. Но на юридическото лице не би следвало да се налагат санкции за неспазването на изискванията на чл. 56 от Закона за здравето от трети лица, посетители на обществените места, освен ако юридическото лице умишлено е допуснало тютюнопушене на общественото място, управлявано от него, или не е предприело стъпки за предотвратяване на нарушението на закона. Юридическото лице няма никаква законова възможност за противодействие – например няма как да накара физическото лице-нарушител да напусне заведението.

Именно затова смятаме, че в закона следва да има задължение тези юридически лица/ ЕТ, които не допускат тютюнопушене в управляваните от тях обекти, да спазват определени изисквания за ясно обозначаване на забраната за тютюнопушене и следователно да носят отговорност само за неспазване на тези изисквания. Такива изисквания, които ясно показват, че тези лица са направили всичко възможно съобразно законовите изисквания да информират за забраната за тютюнопушене, са поставянето на информационни табели на входа и на видно място в обекта, провеждането на инструктаж на служителите, както и изрично уведомяване на посетителите на закритите обществени места относно забраната за тютюнопушене.

В допълнение въвеждането на конкретни предписания за юридическите лица/ ЕТ, управляващи закритите обществени места, с цел недопускане на тютюнопушене ще направи по-ясни параметрите на контрола и санкциите за неспазване на забраната тютюнопушене.

В тази връзка и с оглед въвеждане на възможност за обособяване на малки закрити помещения за пушене в заведенията за хранене и развлечение, както и допълнителни изисквания за обозначаване на закритите обществени места, с цел недопускане на тютюнопушене в общия случай, и разграничение на отговорността между физически и юридически лица при нарушаване на забраната за тютюнопушене, предлагаме следните изменения и допълнения в Закона за здравето:

В чл. 56 се правят следните изменения и допълнения:

В ал. 3 след края на текста се поставя запетая и се добавя:
„и в заведенията за хранене и развлечение.“

В ал. 4 след края на текста се добавя:
„и не се разрешава сервиране на храна.“

Създава се нова ал. 6:

(6) Обособените самостоятелни помещения в заведенията за хранене и развлечение могат да заемат площ не по-голяма от 20% от общата площ на търговския обект.“

Настоящата ал. 6 става ал. 7.

Създава се нова ал. 8:

„(7) Едноличните търговци и юридическите лица, управляващи закритите обществени места по ал. 1, спазват следните изисквания за обозначаване на забраната за тютюнопушене с цел недопускане на тютюнопушене:

1. На вратата на помещенията поставят трайна маркировка с надпис „Пушенето забранено! При нарушение звънете на тел. ....“
2. На видно място в самите помещения поставят допълнителни надписи „Пушенето забранено!“
3. Управителят на едноличния търговец или юридическото лице инструктира служителите в съответния обект относно изискванията за недопускане на тютюнопушене;
4. Служителите на едноличния търговец или юридическото лице уведомяват лично посетителите на закритите обществени места относно забраната за тютюнопушене.

В чл. 218, ал. 1 думите „56 или 56а“ се заличават.

Създава се нов чл. 218а:

„Чл. 218а. (1) Който наруши чл. 56 или 56а се наказва с глоба от 300 до 500 лв., а при повторно извършване на същото нарушение - от 500 до 1000 лв.

(2) Едноличен търговец, който в нарушение на чл. 56 или 56а допусне тютюнопушене извън обособените самостоятелни помещения по чл. 56, ал. 3 в управляван от него обект и не сигнализира за това на компетентните контролни органи, се наказва с имуществена санкция от 1000 до 1500 лв., а при повторно нарушение - от 1500 до 3000 лв.

(3) Юридическо лице, което в нарушение на чл. 56 или 56а допусне тютюнопушене извън обособените самостоятелни помещения по чл. 56, ал. 3 в управляван от него обект не сигнализира за това на компетентните контролни органи, се наказва с имуществена санкция от 3000 до 5000 лв., а при повторно нарушение - от 5000 до 10 000 лв.

Надяваме се да вземете в предвид нашите предложения.

С УВАЖЕНИЕ:

БЛАГОЙ РАГИН,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС

БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО-
ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА

Изх. № 2337

дата ~ 9. 12. 2014

ДО

Г- Н ПЕТЪР КЪНЕВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА

ПО ИКОНОМИЧЕСКА ПОЛИТИКА

И ТУРИЗЪМ

СТАНОВИЩЕ

НА

БЪЛГАРСКАТА ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА

Относно: Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за здравето, сигн. № 454-01-4

Уважаеми г- н Председател,

След като разгледа предложените промени в Закона за здравето, Българска търговско-промишлена палата изразява следното становище:

БТПП изцяло **не подкрепя** така предложения законопроект, по следните съображения:

- Създаването на благоприятна за бизнеса среда в България **изисква цялостен и комплексен подход** и широк набор от мерки в икономическата сфера, законодателството, администрацията, данъчната регулация, пенсионната и осигурителната система и пр. Целта е с последователни и фокусирани действия да се постигне подобрене в бизнес климата и пазара на труда и съответно - положително въздействие и градивен ефект за обществото и държавата като цяло.

От друга страна, предприемането на единични мерки с противоречив ефект, макар и с аргумента, че обслужват потребностите на бизнеса, не дават основание да се счита, че за предприятията от хотелиерския и ресторантьорския бранш ще се очаква задоволителен и траен резултат. Още повече, че предложените изменения **засягат негативно особено чувствителна сфера от обществено-икономическите отношения**, каквато е здравеопазването. Законопроектът предлага да се въведат изключения от утвърдени на национално и европейско ниво общественозначими принципи, **в замяна на твърде спорни и неконкретизирани очаквания** /които не са подкрепени с изследвания и оценки в показатели и цифри/. В този смисъл е неоправдан аргументът, че евентуалните ползи от облекчаването на регулацията на тютюнопушенето ще балансират „компромиса“ в усилията по опазването на общественото здраве.

- Липсва оценка на въздействието на предложения законопроект**, съгласно Закона за нормативните актове, в която въз основа на определена методика, конкретни критерии и

еднозначни статистически данни да са представени текущото състояние в сектора при сегашното законодателство, нуждата от предлаганите законодателни промени и очаквания ефект.

- Във връзка с твърденията, че след влизане в сила на пълната забрана за тютюнопушене редица предприятия от сектора са прекратили дейността си или са свели до минимум броя на работните места, следва да се отчетат всички фактори, които по различен начин и степен, заедно и поотделно, са оказали влияние върху състоянието на този тип заведения за визирания период. Последниците от глобалната икономическа криза бяха решаващи за влошеното състояние не само на ресторантьорския и хотелиерския бизнес, но и на всички браншове в страната, някои от които бяха засегнати в значително по-тежка степен. Непредвидимите ефекти и многопосочното отражение на кризата върху икономическите дейности изискват **задълбочено изследване, преди еднозначно да се изведе една или друга причина за негативните следствия за бизнеса** като цяло и по браншове.

Следва да се обърне внимание и, че промените в Закона за здравето от 02.06.2010 г. не бяха придружени от оценка на необходимите инвестиции, които собствениците на заведения следваше да направят във връзка с новите законови изисквания /за обособяване на помещения, инсталиране на вентилационни системи и др/. Подобна оценка не е направена и по повод настоящия законопроект, а същата би била от особено значение за фирмите, навлезли в сектора в периода след въвеждане на пълната забрана за тютюнопушене на закрито, за които предложените промени в закона тепърва ще изискват съответните разходи.

В същото време, **несигурността на законодателството**, изразяваща се в чести, непоследователни, непридружени от оценка на въздействието нормативни промени, е един от основните фактори, обуславящи решенията на фирмите да се въздържат от инвестиции.

В тази връзка отново следва да се постави въпросът **доколко предлаганото ново изменение на закона е достатъчно необходимо, обосновано и подкрепено с нужните проучвания.**

- Представеният законопроект е неприемлив и поради това, че предложените текстове допускат **произволно тълкуване и заобикаляне на закона**, сред които:

- Новата ал. 4 на чл. 56– определянето на размера и съотношението на площта на обособените помещения за тютюнопушене по избор на собствениците на заведения над 70 кв. м. практически обезсмисля режима за обособяване на такива помещения. Възможност за избор дали в заведението изцяло се допуска тютюнопушене се дава на собствениците на заведения под 70 кв. м. с новосъздадената ал. 6 на чл. 56, която разпоредба се явява специално отношение на тези случаи. Свободният избор във връзка с обособяването на помещения в големите заведения реално ще превърне възможността, предвидена като изключение за малките заведения, в правило и за големите такива;
- ал. 2, т. 1 на чл. 56 - от заведенията, в които по изключение се допуска тютюнопушене, са извадени „дискотеки, ресторанти, питейни заведения, нистра, кафенета, кафе-аперитиви и барове.“. На практика, обаче, между посочените заведения и останалите кафенета и

клубове далеч не съществува ясна разграничителна линия. По тази причина, за собствениците не би било трудно да заобиколят така установеното разграничение, въз основа единствено на наименованието на заведението. Не е ясно дали и как ще се осъществява контрол за недопускане на подобни действия, още повече, че тези действия сами по себе си не са предвидени като нарушения с проектозакона.

Предвид всичко, изложено по-горе, и преценката на цялостното въздействие на предложените нормативни промени върху българската икономика, БТПП не би могла да подкрепи представения законопроект.

С уважение,

Цветан Симеонов
председател на УС на БТПП

България без дим

Коалиция за живот без
тютюнев дим
Smoke Free Life Coalition

Изм. № 211/21.01.2015 г.

ДО
Г-Н ПЕТЪР КЪНЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯ ПО ИКОНОМИЧЕСКА
ПОЛИТИКА И ТУРИЗЪМ
КЪМ 43-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

УВАЖАЕМИ Г-Н КЪНЕВ,

От името на хилядите привърженици на Гражданска инициатива „България без дим“, както и от името на организациите, членове на Коалиция за живот без тютюнев дим – Дружество на кардиолозите в България, Българско дружество по белодробни болести, Асоциация на българите боледуващи от астма и други белодробни заболявания, Международен институт по здравеопазване и здравно осигуряване, Национална асоциация за профилактика на белодробните заболявания, Българска педиатрична асоциация, Национална мрежа за децата, Национално сдружение на общо практикуващите лекари, Асоциация на студентите медици в България, Асоциация за превенция и работа със зависимости „Само днес“, Пациентска асоциация за репродуктивно здраве „Усмихни се“, Фондация „България младежка превенция“, Национален алианс на редките заболявания, Гражданско сдружение Алцхаймер България, Клиника за спиране на пушенето „Алън Кар“, Българска асоциация за защита на пациентите, Асоциация „Родители“, Фондация БлуЛинк, Сдружение „Активни потребители“, Българско Национално Дружество по Естетична Хирургия и Естетична Медицина, Община „Кюстендил“, Столична библиотека, Център за човешки права, Health Media Group и много други, Ви предлагаме нашето Становище във връзка със законопроект за изменение и допълнение на Закона за здравето, № 454-01-4, внесен от Волен Сидеров и група народни представители от ПГ на партия Атака на 27.10.2014 г.

Вярваме, че Комисията по икономическа политика и туризъм ще оцени ползите за здравето от въведената забрана за тютюнопушене на закрити и някои открити обществени места и няма да подкрепи връщане на старото статукво, което доказва, че не осигурява среда, свободна от тютюнев дим в заведенията за хранене и развлечение.

Гражданска инициатива
„България без дим“
концентрира енергията на
стотици хиляди граждани,
които подкрепят
въвеждането на
пълна забрана за
тютюнопушене на
обществени места и държат
законът да се спазва и
прилага стриктно.
www.bezdim.org
Коалицията за живот без
тютюнев дим обединява над
30 обществени, пациентски
и медицински организации,
общини и медии.
www.coalition.bezdim.org
Телефон +359 882 37 40 00
Е-поща project@zabrana.bg
Бул. „Сливница“ 257, ет. 3
София 1202

Вярваме, също така, че българският туризъм има много силни традиции и отлична възможности за развитие, които в никакъв случай няма да се базират върху погубване здравето на хората. И никакви икономически придобивки не биха могли да се съпоставят с човешкия живот – нашия и на нашите деца.

ПРИЛОЖЕНИЕ: Предложения на Гражданска инициатива „България без дим“ и Коалиция за живот без тютюнев дим за промени в Закона за здравето.

С УВАЖЕНИЕ:

Д-Р ГЕРГАНА ГЕШАНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОАЛИЦИЯ ЗА ЖИВОТ
БЕЗ ТЮТЮНЕВ ДИМ

ПАВЕЛ АНТОНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ГРАЖДАНСКА ИНИЦИАТИВА
„БЪЛГАРИЯ БЕЗ ДИМ“

СТАНОВИЩЕ

по Закона за изменение и допълнение на Закона за здравето, внесен на 27.10.2014 г. в 43-тото Народно събрание от ПГ на партия Атака

Членовете на Гражданска инициатива „България без дим“, както и организациите към Коалиция за живот без тютюнев дим категорично възразяват срещу повторното предложение, направено от народни представители от парламентарната група на партия „Атака“ за промяна на текстовете в Закона за здравето, свързани с тютюнопушене в заведенията за хранене и развлечение.

Предложените текстове, както и мотивите, са напълно идентични с тези, внесени през месец май 2013 г. и отхвърлени от депутатите от 42-то Народно събрание.

Нито през 2013 г., нито сега посочените в мотивите аргументи, не почиват на проведени научни или национално представителни проучвания, които да обосноват „нарастването на безработицата с поне 30 хил. души“ сред персонала на заведенията, както и „спад в приходната част на бюджета с не по-малко от 300 млн. лв.“ Абсолютно необоснована е и тезата, че „действащите забрани нарушават правата на гражданите на Република България по смисъла на възможността сами да определят своя начин на живот.“

В отговор на последното твърдение ще си позволим да цитираме част от Решение № 7294 от 26.05.2011 г. на Върховния административен съд на Република България по повод забраната за тютюнопушене в Кюстендил, в което се казва: *„Околната среда без тютюнев дим е естественото състояние на околната среда. Този факт не се нуждае от доказване. ...Тютюнопушенето не е субективно право, нито е защитен от закона интерес. Това е вредносна практика, както за упражняващия я, така и за околните..... Ето защо ограничаването в каквато и да било степен на тютюнопушенето не може да се приеме като мярка, накърняваща права или засягаща правна или лична сфера на гражданите. Напротив - възможността да се пуши на обществени места, дори при ограничени условия, поставя под заплаха здравето както на пушещия, така и на околните /пребиваващи или работещи в тях/ и нарушава основното и неотменимо конституционно право на гражданите на здравословна и безопасна среда на живот. В този контекст именно предоставянето на възможност за упражняване на тази вредносна практика на обществени места може да се разглежда като нарушаване на субективни права, гарантирани от Основния закон и като дискриминационна практика по отношение желаещите да живеят, работят и ползват обществени места без тютюнев дим, както и може да бъде основание за търсене отговорност за вреди.“*

Забраната за тютюнопушене на закрити и някои открити обществени места действа вече две и половина години и доказа, че тя се приема от по-голямата част от населението. Различни проучвания сочат, че подкрепа за забраната дават 61-69% от анкетираните, много от които са пушачи. Хората искат да усещат вкуса на храната и питиетата, които консумират, да дишат свободно, когато танцуват и да се прибират в домовете си, без да вонят на тютюнев дим.

Ако през месец декември 2012 г., когато се обсъждаше първата отмяна на забраната в 41-то Народно събрание, петицията „Не на връщането на цигарения дим в заведенията“ беше подписана от 22 000 граждани, то към днешна дата те са вече 73 010.

Тази петиция вече две години е петицията с най-много подкрепящи каузата граждани, докато петицията „За равни права на пушачи и непушачи“ въпреки че е възникнала през месец май 2012 г. наброява днес едва 3713 подписа. Отделно в социалните мрежи непрекъснато възникват групи, една от които е на пушачите, които подкрепят забраната.

Туризмът в България не пострада от въведената забрана. Напротив, обнадеждаващи са резултатите от 2013 г., когато бяха отчетени рекордни приходи от 3 милиарда евро.

При анализа на причините за възможен спад в оборотите и приходите на някои заведения за хранене и развлечения е погрешно да се изтъква само забраната за тютюнопушене в помещенията, а следва да се отчитат и други съществуващи обективни показатели, като: повишаване цените на храните, на тока, водата, отоплението, инфлацията, сезонното наемане и последващо освобождаване на персонала. Според нас една от най-важните причини е общото обедняване на хората. Обективно това се доказва и от резултатите на проведеното през 2012 г. национално представително проучване на НЦИОМ. Един от изводите е: „Недостигът на финансови средства най-често кара българските домакинства силно да редуцират разходите си за луксозни стоки, услуги и развлечения. За 80% от интервюираните моментната или трайна липса на пари води до отказ от развлечения като гостувания, посещения на ресторанти, барове и т.н. Преди четири години този дял е бил по-нисък с цели 16%.“

Идентичен е изводът, направен в Национално представително емпирично социологическо изследване на тема: „Една година след забраната за тютюнопушене на обществени места“, реализирано през 2013 г. от Институт за изследване на общества и знанието при БАН и Центъра за изследване на демокрацията, в което се посочва: „Оценката на икономическата ситуация в страната през последната година и ефектът, който тя има върху живота на отделния индивид, показва, че за мнозинството от българите начинът за справяне с икономическата криза е бил в намаляване на разходите, свързани с почивка и развлечения.“ 75.4% от анкетираните заявяват, че през последната година са се отказали или намалили посещенията си в заведения за хранене и развлечения.

Ние категорично възразяваме срещу внесеното предложение за промени в Закона за здравето, тъй като то е свързано с връщане на ред, който доказва, че не може да осигури безопасна среда за посетителите и за персонала, работещ в заведенията. Там, където бяха изградени помещения за пушене, те не отговаряха на изискваната квадратура, вентилацията не се пускаше, вратите стояха непрекъснато отворени и димът проникваше и в другите помещения. Протоколите от измерванията на ефективността на вентилацията в повечето случаи не отговаряха на действителното състояние на вентилационните съоръжения. Заведенията с площ до 50 кв. м не изградиха необходимата вентилация и в тях просто не можеше да се диша. Сега се предлага да се увеличи площта на заведенията на 70 кв. м, за които собствениците ще имат право да избират дали в тяхното заведение да се пуши. Това означава, че няма да има място, където човек да заведе децата си, защото достъпът на лица до 18 г. в такива заведения ще бъде забранен, а това са по-малките заведения, които българинът може да си позволи все още да посещава. Не трябва да се подминава и посочената констатация в параграф 25 на Приложението към Препоръката на Съвета на Европейския съюз за среда без тютюнев дим: „Безопасни нива на излагане на вторичен тютюнев дим не съществуват и, както беше признато от Конференцията на страните в решение FCTC/COP1(15), инженерните методи като вентилация, обмен на въздуха и използване на определени зони за пушене не защитават от излагане на тютюнев дим.“

Предложението за отпадане на ал. 2 на чл. 56 от действащия текст на закона за здравето ще доведе до **ОТПАДАНЕ НА ЗАБРАНАТА ЗА ПУШЕНЕ В ОБОСОБЕНИТЕ РАБОТНИ МЕСТА** и помещенията към тях със спомагателно и обслужващо предназначение, което е недопустимо, защото това недоглеждане ще лиши работещите от възможността да пребивават в среда, свободна от тютюнев дим.

От направеното предложение за промени в Закона за здравето не личи загриженост за здравето на хората и особено за здравето на работещите в заведенията за хранене и развлечения, а по-скоро говори за лобистки предложения на ресторантьорския бизнес и на тютюневата индустрия.

Защото, ако трябваше да има промени, те трябваше да са насочени към:

- подобряване на контрола, чрез разширяване възможността за включване и на други контролни органи, като тези на инспекцията по труда, на областните дирекции по безопасност на храните, на полицейските органи, на лица, определени от кметовете на общините, както и на представители на обществеността и неправителствени организации;

- дефиниране на възможност за временно спиране за период от шест месеца дейността на обект при установяване на нарушение след наложена имуществена санкция за повторно извършване на същото нарушение;

- конкретизиране същността на нарушението, извършвано от едноличните търговци и юридическите лица, защото в сега действащия текст липсват такива формулировки, което дава основание на съда да отменя съставени актове;

- дефиниране на понятието „закрито“ обществено място, тъй като липсата на такова определение в Допълнителните разпоредби на Закона за здравето затруднява прилагането му.

В подкрепа на казаното по-горе прилагаме конкретни текстове и мотиви за промени в Закона за здравето, които ще доведат до повишаване ефективността на държавния здравен контрол по спазването на забраната за тютюнопушене на закрити и някои открити обществени места.

През месец февруари 2013 г. Европейската комисия публикува Доклад за прилагането на Препоръката на Съвета от 2009 г. за среда без тютюнев дим, в който правителствата се призовават да приемат и прилагат закони за пълна защита на гражданите от излагане на тютюнев дим на обществени места на закрито, на работното място и в обществения транспорт. В доклада се оборват опасенията, че забраната за тютюнопушене ще се отрази негативно на приходите на барове и ресторанти, като се показва, че икономическият ефект от нея е бил ограничен, неутрален и дори положителен с течение на времето. В доклада се посочва, че защитата от пасивно тютюнопушене в ЕС се е подобрила значително, като през 2012 г. 28% от европейците са били изложени на пасивно тютюнопушене в барове, което е значително понижение спрямо 46% през 2009 г.

Нека не се забравя, че Република България е ратифицирала със закон Рамковата конвенция за контрол на тютюна на Световната здравна организация, с която се създава правно задължение всяка страна по Конвенцията да приема и прилага ефективни мерки за защита на хората от излагане на вторичен тютюнев дим във всички затворени работни помещения, в обществения транспорт и в закритите обществени места, както и на други обществени места.

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

на Сдружение „България без дим“ и Коалиция за живот без тютюнев дим за промени в Закона за здравето

§ 1. В чл. 38 се създава нова алинея 5 със следното съдържание:

„(5) При установяване на тютюнопушене в обект, в който е наложена имуществена санкция за повторно нарушение по чл. 218, ал. 2 и 3, с влязло в сила наказателно постановление, директорът на регионалната здравна инспекция издава заповед за спиране експлоатацията на обекта за срок от шест месеца. Заповедта влиза в сила от деня на връчването и, като обжалването и не спира изпълнението. За периода, в който обектът е спрял от експлоатация, на видно място се поставя табела с надпис „Обектът е спрял от експлоатация до ..... поради нарушаване забраната за тютюнопушене.“

Съществуващата ал. 5 става ал. 6 със следното съдържание:

„(6) При изпълнение на задължителните предписания и определените мерки, както и след изтичане на срока по ал. 5 органът, издал заповедта, разрешава със заповед възстановяването на дейността или експлоатацията на обекта.“

Мотиви: Опитът от изминалата година, при която действаше пълната забрана, показва, че има обекти, които системно нарушават забраната за тютюнопушене, въпреки че органите на държавния здравен контрол са съставили няколко акта, включително и имуществена санкция за повторно нарушение с максимален размер. Според нас временното спиране от експлоатация за период от шест месеца ще има възпиращ ефект и собствениците на обекти ще положат усилия и ще предприемат необходимите мерки да не допуснат повторно нарушение, защото следващата санкция ще бъде затваряне на обекта. В сегашния си вид Законът за здравето не предвижда последваща стъпка след повторното налагане на имуществена санкция, което ограничава възможностите за ефективен контрол.

§ 2. В чл. 56 ал. 3, 4, 5 и 6 се отменят.

Създава се нова алинея 3 със следното съдържание:

„(3) Министерският съвет определя с наредба изискванията към обозначенията за забрана на тютюнопушенето в закритите обществени и работни места.“

Мотиви:

С промените в Закон за здравето, влезли в сила от 1.06.2012 г. се разреши тютюнопушене в обособени самостоятелни помещения, разположени в сградите на летищата. Според нас това е едно отстъпление от „пълната“ забрана, за което няма логично обяснение. Българските летища са крайни дестинации (за отлитане или кацане) и няма транзитни полети, които да налагат пътници да чакат определен полет 5-6 или повече часа, особено когато не разполагат с транзитни визи и не могат да напуснат сградата на летището. За пушачите са предоставени условия за пушене на открито преди да се качат или след като слезат от самолета.

С промените в Закон за здравето, влезли в сила от 1.06.2012 г. отпадна чл. 56а, ал. 3, в която се даваше право на Министерски съвет да регламентира с наредба подробности по прилагането на изискванията за тютюнопушенето, включително и начина на обозначаването на помещенията. В момента няма изискване в обектите да се поставят знаци, показващи, че е забранено тютюнопушенето, както и телефоните, на които да се сигнализира за нарушение на забраната.

§ 3. Алинеи 2 и 3 на чл. 218 се изменят така:

„(2) Ако бъде констатирано тютюнопушене или предлагане на алкохол в обект, стопанисван от едноличен търговец, в нарушение на чл. 54, 56 и 56а, се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 1500 лв., а при повторно нарушение – от 1500 до 3000 лв.

(3) Ако бъде констатирано тютюнопушене или предлагане на алкохол в обект, стопанисван от юридическо лице, в нарушение на чл. 54, 56 и 56а, се налага имуществена санкция в размер от 3000 до 5000 лв., а при повторно нарушение – от 5000 до 10000 лв.

(4) Отделно от санкцията по ал. 2 и 3 контролните органи по чл. 231, ал. 2 задължително налагат глоба в размер от 500 до 1000 лева, на управителя на обекта за това, че е допуснал да се извърши нарушение на чл. 54, 56 и 56а. В случай, че обектът няма назначен управител, глобата се налага на управителя на юридическото лице.

(5) Едноличен търговец или юридическо лице, което продължи експлоатацията на обекта въпреки заповедта за спиране по чл. 38, ал. 5, се наказва с имуществена санкция от 50 000 лв. за всяко отделно нарушение.

Мотиви:

През изминалата година се установи, че съществува противоречива практика по отношение установяване на нарушенията на едноличните търговци и юридическите лица. Препращането към ал. 1 на чл. 218 не даваше възможност ясно да се дефинира вината на едноличния търговец и юридическото лице и техния ангажимент към създаване на необходимите условия и организация, чрез които в обекта да не допуска тютюнопушене и да не се нарушава забраната за тютюнопушене. Тъй като текстът на чл. 56 и 56а е „Забранява се тютюнопушенето.....“ много често се допускаше вината да се идентифицира с акта на тютюнопушене от едноличния търговец или физическото лице, което много лесно беше оборвано в съда.

§ 4. Алинея 2 на чл. 231 се изменя така:

„(2) Нарушенията по чл. 218, ал. 1-3 се установяват с актове, съставени от държавни здравни инспектори от регионалните здравни инспекции, и/или от държавни здравни инспектори от Министерството на здравеопазването, от контролните органи на инспекцията по труда, от контролните органи на областните дирекции по безопасност на храните, от полицейските органи, от лица, определени от кметовете на общините. Наказателните постановления се издават съответно от директора на регионалната здравна инспекция, съответно от министъра на здравеопазването, от изпълнителния директор на Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“, от директора на дирекция „Инспекция по труда“, от директора на областната дирекция по безопасност на храните, от директора на областната дирекция на Министерството на вътрешните работи, от кметовете на общините или от оправомощени от тях длъжностни лица.“

В чл. 231 се създават нови алинеи 3 и 4 със следното съдържание:

„(3) Актове по чл. 218, ал. 1-3 могат да се съставят и от представители на обществеността и неправителствени организации, преминали необходимото обучение и оправомощени от министъра на здравеопазването с правата по чл. 37, ал. 2 от Закона за административните нарушения и наказания. Наказателните постановления се издават от директорите на регионалните здравни инспекции по мястото на извършване на нарушението.

(4) Нарушенията по чл. 218, ал. 4-6 се установяват с актове, съставени от държавни здравни инспектори от регионалните здравни инспекции, и/или от държавни здравни инспектори от Министерството на здравеопазването, а наказателните постановления се издават

от директора на регионалната здравна инспекция, съответно от министъра на здравеопазването.“

Мотиви:

Основен недостатък при мерките за ограничаване на тютюнопушенето на обществени места, винаги е бил контролът по спазването на тези мерки, независимо дали за пушачите са определяни зони, самостоятелни помещения или друг вид ограничения. Колкото и да са били по численост държавните здравни инспектори през годините, те не са в състояние да оказват ефективен контрол по всяко време и на всяко място. Според нас със Закона за здравето трябва да се възложат правомощия на по широк кръг контролни органи, за да може да се постигне по-ефективен контрол.

От 1999 г. здравните инспектори не извършват контрол в промишлените предприятия, като и на другите работни места, ако те не са обекти с обществено предназначение, посочени в Закона за здравето. По този начин контролът за спазване изискванията за забрана на тютюнопушенето на работните места не се осъществява навсякъде, а в много обекти въобще няма такъв контрол. Инспекторите в Главна инспекция по труда, включително и тези към 21 дирекции „Инспекции по труда“, няма да бъдат особено затруднени при извършването на проверките по спазване изискванията за безопасност при работа, да санкционират и тези, които нарушават изискването за тютюнопушене на работното място.

С приемането на Закона за българската агенция по безопасност на храните, контролът в заведенията за хранене и развлечение се осъществява от инспекторите от областните дирекции по безопасност на храните. Подобно на контролните органи на инспекцията по труда, при извършването на проверките в заведенията, те ще имат възможност да санкционират както физическите, така и юридическите лица, които нарушават разпоредбите на чл. 56 от Закона за здравето.

Независимо, че в чл. 48 от Закона за здравето е записано, че органите на Министерството на вътрешните работи, другите държавни и общински органи и ръководителите на ведомствата, организациите, физическите и юридическите лица са длъжни да оказват необходимата помощ и съдействие на държавните здравни инспектори при упражняване на правомощията им, това на практика се осъществява доста трудно и бавно. Съответно в чл. 6, т. 11 от Закона за Министерство на вътрешните работи също е записано „оказване на съдействие на други държавни органи“. Въпреки, че има практика да се организират съвместни проверки, те не са регулярни, като основно се използват за контрол на заведенията през нощта. Значително затруднение изпитват държавните здравни инспектори, които нямат право да изискват документ за самоличност, който е необходим за съставяне на акт на физическо лице. Тъй като в чл. 8 от Закона за МВР се казва, че „Други дейности на МВР могат да се възлагат само със закон.“ предлагаме на полицейските органи да бъде дадена възможност да съставят актове по чл. 218 самостоятелно, като наказателните постановления се издават от директорите на областните дирекции на МВР. Такъв прецедент има с чл. 46 от Закона за закрила на детето, където е посочено: „Нарушенията по чл. 45, ал. 1 - 4 се установяват с акт от полицейските органи, а наказателното постановление се издава от директора на областната дирекция на Министерството на вътрешните работи или от оправомощено от него длъжностно лице.“

С въвеждането на забрана за тютюнопушене на открити места се налага да се дадат правомощия и на определени лица, упълномощени със заповед от кметовете на общините. Това ще даде възможност да се разшири кръга от контролните органи, особено в малките населени места, където държавните здравни инспектори нямат възможност да осъществяват контрол редовно.

В чл. 37, ал. 2 от Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН) е посочено, че „Актове могат да съставят и представители на обществеността, ако са овластени за това с нормативен акт.“ Във връзка с това предлагаме да се даде възможност на лица от

неправителствени организации, които желаят и които са специално обучени и оправомощени със заповед от министъра на здравеопазването, също да съставят актове по чл. 218 от Закона за здравето. Това значително ще разшири възможностите за контрол. Наказателните постановления по тези актове ще бъдат издавани от директорите на регионалните здравни инспекции по мястото на нарушението. Вече има обучени доброволци от различни градове в страната, има написано ръководство, съгласувано с Министерство на здравеопазването. При одобряване и приемане на този текст от Парламента, ще бъде организирана и проверка на знанията на обучените доброволци. Може би контролът по спазване забраната за тютюнопушене на обществени и работни места и обществения транспорт ще даде възможност да се утвърди тази практика и текста на чл. 37, ал. 2 от ЗАНН няма да бъде само на книга.

§ 5. В Допълнителните разпоредби се създава нов § 1б със следното съдържание:

„§ 1б „Закрито обществено място“ по смисъла на чл. 5б е всяко пространство, покрито с покрив и оградено с най-малко две стени/страни, независимо от наличието на отваряеми прозорци, без оглед на материала, използван за покрива, стените или страните и без оглед на това дали структурата е постоянна или временна.“

Мотиви:

Дефинирането на понятието „закрито обществено място“ в Закона за здравето е крайно наложително, защото през изминалата година бяхме свидетели на много нарушения, които бяха обяснявани с различни и произволни тълкувания на понятието. През лятото се отваряха прозорците и се считаше, че даден обект вече не е закрит, а през зимата на тротоарните площи се изнасяха маси, които бяха плътно запечатвани с различни платнени или полиетиленови ограждения, в които се разрешаваше тютюнопушенето. Точното определение на понятието „открито“/„закрито“ обществено място ще даде възможност и на гражданите и на собствениците на обекти да спазват изискванията на закона. Формулировката на понятието е заимствана от Приложението към Препоръката на Съвета на Европейския съюз за среда без тютюнев дим от 24 ноември 2009 г.

Българско Дружество по Белодробни Болести

<http://www.brsnet.bg>

Bulgarian Respiratory Society

Председател:

Диана Петкова

Варна, 9010
УМБАЛ "Св. Марина"
бул. Христо Смирненски № 1
Клиника по пневмология и
фтизиатрия
Тел: 052 978 353
GSM: 0887 721 552
E-mail :
dipetkova@hotmail.com

До

Господин Петър Кънев
Председател на ПК
по икономическа политика и
туризъм

СТАНОВИЩЕ

на УС на БДББ

Относно: Проект на закон за изменение и допълнение на Закона за здравето

Зам. председател:

Явор Иванов

Плевен, 5800
УМБАЛ-Плевен
ул. "Владимир Вазов" № 81
Клиника по пневмология и
фтизиатрия
Тел: 064 886 700
GSM: 0887 740 377
E-mail : pulmovan@gmail.com

Уважаеми Господин Кънев,
Уважаеми Дами и Господа Народни Представители,

С настоящото становище Българското Дружество по Белодробни Болести декларира ясно и категорично своята позиция **ПРОТИВ** приемането на проекта на закон за изменение и допълнение на Закона за здравето, отнасящ се до отмяна на действащия закон за забрана на тютюнопушенето на обществени места.

Половината от икономическото бреме на белодробните болести се дължи на тютюнопушенето. По данни на Европейската Белодробна Фондация и Европейското Респираторно Общество, белодробните заболявания водят до инвалидизация и преждевременна смърт. Те са свързани с огромни разходи за извънболнична и болнична медицинска помощ, за медикаменти за базисно лечение и временна нетрудоспособност. По данни на Националния статистически институт в България употребата на цигари на глава от населението нараства с годините. По този показател нашата страна заема челни позиции в Европа. Данните сочат, че разпространението на тютюнопушенето у нас е с висок относителен дял във възрастовата група над 15 години, сред младите мъже (55%) и жени (33%), сред децата. Тревожна е тенденцията за разпространение на тютюнопушенето сред учениците и снижаване на възрастовата граница на започване на тютюнопушенето. Наред с бремето върху здравето на хората, тютюнопушенето е финансова тежест за икономиката на страната ни.

Уважаеми Народни Представители,
Призоваваме Ви с мъдрост да вземете правилно решение. Гражданите на България, младите хора и децата трябва да получат равния шанс на всички европейци да живеят в среда свободна от тютюнев дим.

С уважение:

Доц.д-р Диана Петкова
Председател на УС на БДББ

Секретари:

Велин Стратев

Варна, 9010
УМБАЛ "Св. Марина"
бул. Христо Смирненски № 1
Клиника по пневмология и
фтизиатрия
Тел: 052 978 238
GSM: 0898 450 634
E-mail: velin_stratev@mail.bg

Валентина

Димитрова

Варна, 9010
УМБАЛ "Св. Марина"
бул. Христо Смирненски № 1
Клиника по пневмология и
фтизиатрия
Тел: 052 978 238
GSM: 0887 960 269
E-mail: valya_70@abv.bg

Варна
26.01.2015

А Б Б А

Асоциация на българите боледуващи от астма, алергия и ХОББ
София 1000, ул.Триадица 5 Б, ет.І, офис 129, тел: 0878831226
asthma@mail.bg www.asthma-bg.com

---

*Член на Европейската федерация на асоциациите на пациентите с алергични и белодробни заболявания астма /ЕФА/
Член на Конфедерация "Защита на здравето"/КЗЗ/*

ДО

**ПРОФ. Д-Р СТОЯН ТОНЕВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПЗК**

Относно: Проект на закон за изменение и допълнение на Закона за здравето

УВАЖАЕМИ НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

Асоциацията на българите боледуващи от астма, алергия и ХОББ е категорично против приемането на проекта на закон за изменение и допълнение на Закона за здравето, който касае отмяна на действащия закон за тотална забрана на тютюжнопушенето на обществени места. Не сме съгласни с мотивите на вносителите, че до сега действащата забрана води до спад в приходната част на бюджета, тъй като вредите, които тютюнопушенето нанася върху здравето струват на всички нас в пъти повече от приходите в бюджета на държавата.

Силно се надяваме, че здравето на хората ще бъде водещо и тези несъстоятелни допълнения и предложения за отмяна на забраната няма да бъдат приети, а вниманието ни ще бъде насочено към това ефективно да се справим със заболяемостта и рисковите фактори свързани с тютюнопушенето, което ще ни помогне да неутрализираме отрицателните последици за здравето на засегнатите хора, техните семейства и икономиките на страните членки на ЕС, а не в приемането на закон преследващ единствено финансови интереси.

Нека не стимулираме този вреден навик особено в младите хора, защото тютюнопушенето в заедния за хранене и развлечения вреди не само на пушачите, но и на всички останали, които нямат друг избор освен да станат пасивни пушачи.

Обръщаме се към Вас с надежда, защото Парламентарната здравната комисия, представлявана в голямата си част от лекари винаги е вземала разумни решения, свързани с здравето на нацията.

13.01.2014г.

Диана Хаджиангелова,

Председател на АББА